

BOŽENA NĚMCOVÁ

(1820 – 1862)

195. výročí narození

VĚDECKÁ KNIHOVNA
UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM

Dne **4. února 1820** se narodila česká spisovatelka, autorka venkovských povídek, pohádkových sbírek, cestopisných a folklórních črt a obrázků z lidového života, **Božena Němcová**.

Rozená Barbora Panklová pochází z rodiny rakouského Němce, vévodského kočího, a pradelny; narodila se ve Vídni, v dětství jí říkali Barunka, později teprve Barbora, potom slečna Betty a po svatbě Božena. Oba rodiče pracovali pro kněžnu Zaháňskou, roku 1821 se přistěhovali **do Ratibořic na panství kněžny**, o čtyři roky později se za nimi přistěhovala i milovaná babička z matčiny strany. V letech 1826 až 1833 navštěvovala školu v České Skalici.

V deseti letech byla poslána na vychování do rodiny správce Augustina Hocha na zámku

v Chvalkovicích, učí se německy, hrát na klavír a šít. Díky vzdělanému hostiteli a zámecké knihovně hodně čte. V sedmnácti letech byla **provdána za Josefa Němce**, o 15 let staršího úředníka finanční stráže (celník); manželství nebylo úplně šťastné, manžel byl ve službě **neustále překládán** na různá místa v monarchii, proto se Němcovi **velmi často stěhovali**, díky čemuž Božena poznala mnohá místa

v Čechách i na Slovensku, ale nejvíce jí k srdci přirostlo Chodsko a Slovensko. Narodili se jim **tři synové a dcera**. V roce 1843 se Němcová poprvé pokusila o literární tvorbu. Napsala svou první báseň **Ženám českým**. O dva roky později začala psát v Domažlicích své první pohádky. Roku 1848 byl Josef Němec obviněn ze spiknutí proti státu,

v roce **1850 jej přeložili až do Uher**. Němcová se společně se čtyřmi dětmi přestěhovala do Prahy, kde okamžitě navázala styky s literárně činnými vlastenci. Živila se praním, úklidem a příležitostným psaním, často žila na dluhy. V roce 1853 jí **zemřel syn Hynek** na tuberkulózu

v pouhých 15 letech. Roku 1852 odjela Němcová za manželem do Uher a přitom navštívila kromě Moravy také Slovensko, kde sbírala podklady o zvycích, kultuře a jazyce tamějšího venkovského lidu. Roku 1854 **začala psát Babičku**. Roku 1860 se **manželé rozešli**, příčinou se stala budoucnost dětí, na kterou měli manželé rozdílné názory. Poté pobývala v Litomyšli, finanční nouze a špatný zdravotní stav ji donutily k návratu do Prahy k manželovi. Zemřela v úterý **21. ledna 1862** v šest hodin ráno v pražském domě U Tří lip ve věku 42 let. Dílo Boženy Němcové, zvláště pohádky a povídky, a zejména Babička, bylo povědomím širokých vrstev národa včleněno do zlatého fondu české literatury a své oprávněné místo tam má dodnes.

V NAŠÍ KNIHOVNĚ JE MOŽNÉ SI VYPŮJČIT:

Helena Sobková: Božena Němcová a Zaháň

Jaroslava Janáčková: Božena Němcová: příběhy - situace – obrazy.

Božena Němcová: Babička; Divá Bára a jiné prózy; Pan učitel a jiné povídky; Pohorská vesnice; V zámku a v podzámčí a další.

Karel Čapek: Boží muka; Trapné povídky; Čtení o T.G. Masarykovi; Dášeňka čili život štěněte; Dramata; Francouzská poezie nové doby; Hordubal; Povětroň; Obyčejný život; Jak se co dělá; O lidech a mnohé další.

